

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 27 czerwca 2014 r.

**Minister Środowiska
Warszawa**

W związku z konsultacjami społecznymi projektu nowego rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin (projekt z 9 czerwca 2014 r.), przedstawiam następujące uwagi i wnioski:

Projekt, wbrew jego uzasadnieniu, będzie regresem w ochronie różnorodności florystycznej Polski. Wyraźnie widocznym jego założeniem jest osłabienie, a nie racjonalizacja ochrony gatunkowej roślin. Znaczną liczbę gatunków wyłączono w ogóle spod ochrony gatunkowej – w wielu przypadkach niesłusznie, ponieważ dotyczy to także gatunków silnie zagrożonych i ginących; dla których ochrona gatunkowa jest ważnym mechanizmem zachowania ich populacji.

W szczególności: ochrona gatunkowa jest tak ważnym mechanizmem ochrony różnorodności florystycznej m. in. ze względu na funkcję osłonową, jaką gatunki chronione dają cennym, zagrożonym siedliskom. Proponowane wyłączenia gatunków spod ochrony gatunkowej, oprócz tego że w stosunku do poszczególnych gatunków wydają się przedwczesne, znacznie osłabia ochronę: muraw kserotermicznych, ciepłych muraw napiaskowych, ubogich muraw górskich. Szczególnie widoczne i dotkliwe są wyłączenia spod ochrony całej grupy gatunków kserotermicznych. Tymczasem, siedliska murawowe narażone są obecnie na narastające zagrożenia, w szczególności przez urbanizację, zalesianie, eksploatację kruszyw. Poza obszarami Natura 2000, zajmującymi tylko 20% powierzchni kraju, nie istnieją inne, niż „parasol” ochrony gatunkowej, mechanizmy ochrony tych siedlisk. Proponowane wyłączenia gatunków roślin spod ochrony spowodują znaczne osłabienie skuteczności ochrony niektórych cennych siedlisk i tym samym spowodują znaczne pogorszenie skuteczności ochrony różnorodności biologicznej w Polsce.

Wątpliwości budzi także masowe przesunięcie wielu gatunków spod ochrony ścisłej pod ochronę częściową. Dotyczy to bardzo szerokiej puli gatunków, a zmiana istotnie osłabi ich ochronę.

Widocznym zamiarem jest tu umożliwienie zezwalania na niszczenie ich osobników i siedlisk ze względu na interes strony, a nie tylko ze względu na nadrzędny interes publiczny. Zakłada się, że procedury udzielenia zezwoleń na odstępstwa będą wystarczające, by zachować populacje tych gatunków we właściwym stanie ochrony. Trzeba tu jednak przypomnieć, że procedury te wymagają wprawdzie, by udzielane odstępstwo nie było szkodliwe dla zachowania populacji chronionych gatunków we właściwym stanie ochrony, ale nie upoważniają do badania i brania pod uwagę oddziaływania skumulowanego z innymi już udzielonymi lub rozważanymi odstępstwami. W rezultacie, trzeba oczekiwać, że gatunki częściowo chronione będą zagrożone przez liczne odstępstwa udzielane „w interesie strony”, z których żadne z osobna nie będzie zagrażało właściwemu stanowi ochrony gatunku, ale ich efekt skumulowany będzie destrukcyjny dla populacji.

Co do szczegółów:

1. Nie powinny być wyłączone spod ochrony w szczególności następujące gatunki:
 - a) Podrzeń żebrowiec *Blechnum spicatum* – przynajmniej regionalnie jest to gatunek rzadki i silnie zagrożony
 - b) Paprotniki *Polystichum spp.* – generalnie wcale niepospolite, a niektóre gatunki są silnie zagrożone.
 - c) Nasieźrzal pospolity *Ophioglossum vulgatum* – regionalnie rzadki, gatunek osłonowy cennych siedlisk,
 - d) Dzwonek boloński *Campanula bononensis* i dzwonek syberyjski *Campanula sibiricum* – stosunkowo nieczęste gatunki osłonowe dla muraw kserotermicznych,
 - e) Dzwonek szerokolistny *Campanula latifolia* – gatunek silnie zagrożony,
 - f) Zerwa kulista *Phyteuma orbiculare* – gatunek silnie zagrożony.
 - g) Żadne goryczki *Gentiana spp.* i goryczuszki *Gentianella spp.* – generalnie, są to gatunki zagrożone, tracące stanowiska, niektóre z proponowanych do wyłączenia są w dodatku osłonowe dla cennych siedlisk,
 - h) Goździk piaskowy *Dianthus arenarius* – gatunek tracący stanowiska, osłonowy dla cennych siedlisk,
 - i) Inne rzadkie, a dziś chronione, gatunki goździków *Dianthus spp.* – generalnie gatunki rzadkie, zagrożone,
 - j) Łyszczec wiechowaty *Gypsophilla paniculata* ani lepnica litewska *Silene lithuanica* – gatunki osłonowe dla cennych siedlisk
 - k) Sasanka łąkowa *Pulsatilla pratensis* – wbrew popularnej literaturze obecnie na większej części terytorium Polski jest to bardzo rzadki, szybko obecnie tracący stanowiska gatunek! Ze względu na obecny stopień zagrożenia, powinien być pod ochroną ścisłą!
 - l) Włosieniczniki *Batrachium spp.* (*Ranunculus spp.*) – gatunki osłonowe dla cennych siedlisk, silnie narażone na wpływ „prac utrzymaniowych” w rzekach, co przybiera masowy charakter,
 - m) Kosatka kielichowa *Tofieldia calyculata* – bardzo rzadki, silnie zagrożony gatunek torfowiskowy, powinien być pod ochroną ścisłą!
 - n) Len austriacki *Linum austriacum*, len włochaty *Linum hirsutum*, len złocisty *Linum flavum* – gatunki zagrożone, a dwa ostatnie także osłonowe dla muraw kserotermicznych,
 - o) Przytulia stepowa *Galium valdepilosum* – rzadki gatunek cennych siedlisk,
 - p) Ostrolódka kosmata *Oxytropis pilosa* – gatunek osłonowy muraw kserotermicznych
 - q) Pierwiosnka lekarska *Primula veris* – powszechne będzie nieodróżnianie jej od pierwiosnki wyniosłej *Primula elatior*.
 - r) Źdrojek błyszczący *Montia fontana* – rzadki, zagrożony gatunek,
 - s) Wiciokrzew pomorski *Lonicera peryclimenum* – poza bezpośrednim sąsiedztwem wybrzeża rzadki gatunek o długiej tradycji ochrony gatunkowej
 - t) Zimoziół północny *Linnaea borealis* – rzadki gatunek o długiej tradycji ochrony gatunkowej
 - u) Żadne gatunki gnidoszy *Pedicularis spp.* – generalnie, są to rzadkie i zagrożone gatunki
 - v) Czarcikęsik Kluka *Succisella inflexa* – rzadki, silnie zagrożony gatunek, osłonowy dla łąk trzęślicowych,
 - w) Konitrut błotny *Gratiola officinalis* – gatunek osłonowy łąk selernicowych,
 - x) Kłoc wiechowata *Cladium mariscus* – nieczęsty i tracący stanowiska gatunek cennych siedlisk (torfowiska nakredowe)
 - y) Turzyca bagienna *Carex limosa* – nieczęsty gatunek typowy tylko dla dobrze zachowanych torfowisk,

- z) Turzycza Davalla *Carex davalliana* – nieczęsty i tracący stanowiska gatunek cennych siedlisk (torfowiska alkaliczne)
 - aa) Turzycza rozsunięta *Carex divulsa* – rzadki i zagrożony gatunek,
 - bb) Ożota zwyczajna *Linosyris vulgaris* – rzadki gatunek, osłonowy dla muraw kserotermicznych
 - cc) Jezierza giętka *Najas flexilis* – gatunek z zał. II i IV dyrektywy siedliskowej, choć podawany jako wymarły, to pojawiły się doniesienia o znalezieniu diaspor tego gatunku w jeziorze Szarcz k. Pszczewa¹
 - dd) Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, rzadki i zagrożony w północnej Polsce,
 - ee) Grażel żółty *Nuphar lutea*, jako gatunek osłonowy dla zagrożonych ekosystemów wodnych, w tym rzek,
 - ff) Szarotka *Leontopodium alpinum* – ze względu na tradycję; jest to „charyzmatyczny” gatunek interpretowany w społeczeństwie jako sztandarowy przykład gatunku chronionego.
2. Zakres proponowanego przesuwania gatunków z ochrony ścisłej pod częściową w ogóle budzi wątpliwości, co zostało podniesione wyżej, ale w szczególności, nie powinny być przenoszone spod ochrony ścisłej pod częściową:
- a) Podejrzon księżycowy *Botrychium lunaria*: opinia o pospolitości gatunku wynika z danych historycznych. W rzeczywistości obecnie rzadki i tracący stanowiska.
 - b) Podejrzon wirginijski *Botrychium virginianum*, uważany w ogóle za zanikły w Polsce,
 - c) Widlicz (widłak) Isslera *Diphasiastrum issleri* ani widlicz (widłak) Zeillera *Diphasiastrum zeilleri* – rzadkie i silnie zagrożone gatunki,
 - d) Widłak wroniec *Huperzia selago* – poza wyższymi partiami gór rzadki, na niżu silnie zagrożony,
 - e) Rozrzutka brunatna *Woodsia ilvensis* – rzadki, silnie zagrożony gatunek,
 - f) jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium* - rzadki w stanie dzikim gatunek wierny siedliskom, które powinny być ściśle chronione,
 - g) Malina moroszka *Rubus chamaemorus* – bardzo rzadki, zagrożony gatunek torfowiskowy,
 - h) Sosna błotna *Pinus uliginosus* – bardzo rzadki, zagrożony gatunek torfowiskowy,
 - i) Babka pierzasta *Plantago coronopus* - rzadki, zagrożony gatunek słonoroślowy,
 - j) Brzoza karłowata *Betula nana* – skrajnie rzadki (3 stanowiska w Polsce) gatunek,
 - k) Niebielistka (swercja) trwała *Swertia perennis* – rzadki, zagrożony gatunek torfowiskowy,
 - l) Goździk pyszny *Dianthus superbus* – rzadki, zagrożony gatunek torfowisk i łąk trzęślicowych,
 - m) Gwiazdnica grubolistna *Stellaria crassifolia* – rzadki, zagrożony gatunek torfowiskowy,
 - n) Uwroć wodna *Crassula aquatica* – bardzo rzadki, zagrożony gatunek,
 - o) Pierwiosnek (pierwiosnka) bezłodygowy *Primula vulgaris* – bardzo rzadki gatunek, pojedyncze stanowisko w Polsce,
 - p) Czarcikęsik Kluka *Succisella inflexa* – rzadki, silnie zagrożony gatunek, osłonowy dla łąk trzęślicowych,
 - q) Torfowce: *Sphagnum balticum*, *Sphagnum papillosum*, *Sphagnum fuscum*, *Sphagnum tenellum*, *Sphagnum majus*, *Sphagnum subsecundum*, *Sphagnum jensenii*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum molle*, *Sphagnum teres*, *Sphagnum riparium*, *Sphagnum subnitens*, *Sphagnum quinquefarium*, *Sphagnum subfulvum*, *Sphagnum flexuosum*, *Sphagnum affine*, *Sphagnum*

¹ Schubert T. 2012. *Najas flexilis* w jeziorze Szarcz – subfosylny czy współczesny? *Studia Limnologica et Telmatologica* 6,2: 87-94.

russowii, *Sphagnum contortum*, *Sphagnum compactum*, *Sphagnum centrale*, *Sphagnum obtusum*, *Sphagnum warnstorffii*, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum platyphyllum*, *Sphagnum wulfianum*, *Sphagnum inundatum*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum denticulatum* – tu wymienione to silnie zagrożone gatunki, w większości typowe dla silnie zagrożonych siedlisk.

- r) Miechery: *Neckera bessi*, *Neckera crispa*, *Neckera complanata* – epifityczne mchy w tracące swoje stanowiska;

3. Podtrzymuję wniesioną także już wcześniej na ręce GDOŚ sugestię objęcia ochroną następujących gatunków mchów i wątrobowców:

- a) Żebrowiec paprociowaty *Cratoneuron filicinum*,
b) Źródlikowiec zmienny *Cratoneuron commutatum*
c) Krótkosz strumieniowy *Brachytecium rivulare*
d) Pleszanki *Pellia endiviifolia* i *Peelia epiphylla*

W/w gatunki są zagrożone w Polsce, a jednocześnie są gatunkami osłonowymi dla źródlisk, szczególnie wapiennych (siedlisko przyrodnicze 7220).

- e) turzyca Buxbauma *Carex buxbaumii* (wg aktualnej Czerwonej listy roślin i grzybów Polski – gatunek wymierający, krytycznie zagrożony – kryterium „A”, ekstremalnie rzadki na Pomorzu, reprezentujący ginące siedliska przyrodnicze – kryterium „G”),
f) jaskier wielki *Ranunculus lingua* (wg aktualnej Czerwonej listy roślin i grzybów Polski – gatunek narażony na wyginięcie – kryterium „A”, reprezentujący ginące siedliska przyrodnicze – kryterium „G”),
g) mchów *Campylium stellatum*, *Campylium protensum*, *Ctenidium molluscum* – rzadkie i zagrożone gatunki chów torfowiskowych;
h) wybranych gatunków archeofitów – najbardziej zagrożonych chwastów polnych, po to by z jednej strony chronić krytyczne obszary ich występowania, a z drugiej strony stworzyć podstawę prawną zobowiązującą do podejmowania niezbędnych dla tych gatunków działań ochronnych. Chwasty polne są obecnie jedną z najsilniej zagrożonych grup roślin w Polsce. Propozycja powinna być zastosowana np. wobec *Adonis flammea*, *Adonis aestivalis*, *Bupleurum rotundifolium*, *Nigella arvensis*, *Ajuga chamaepitys*, *Anagallis foemina*, *Caucalis platycarpus*, *Euphorbia falcata*, *Fumaria rostellata*, *Fumaria schleicheri*, *Fumaria vaillantii*, *Illecebrum verticillatum*, *Kickxia elatine*, *Kickxia spuria*, *Linaria arvensis*, *Lythrum hyssopifolia*, *Radiola linoides*².

4. Nie ma żadnego powodu, by racjonalna gospodarka leśna lub rybicka miała niszczyć siedliska gatunków roślin. Wylączenie określone w § 7.3 projektu powinno dotyczyć tylko zakazów z § 6 ust. 1 pkt 1-2, ale nie z pkt 3; tj. powinno dotyczyć sytuacji, gdy czynności gospodarki leśnej lub rybickiej powodowałyby nieuchronne uszkodzenie lub niszczenie osobników roślin chronionych. Jednak, gdyby taka gospodarka miała niszczyć siedliska tych gatunków, to nie zasługiwałyby w ogóle na nazwę „racjonalnej”.

5. Kuriozalne jest zastosowanie odstępstwa od zakazów dla gospodarki leśnej do zdecydowanej większości gatunków ściśle chronionych, w tym do takich gatunków, które z gospodarką leśną w żadnym konflikcie być nie powinny. Nie do przyjęcia jest zastosowanie tego odstępstwa w stosunku do gatunków silnie zagrożonych i bardzo rzadkich – których ochrona powinna mieć na pewno priorytet nad gospodarką leśną.

Projekt rozporządzenia sprawia wrażenie opracowanego pod przeważającą, antyprzyrodniczą i w dodatku rozdmuchaną do absurdu presją Lasów Państwowych. Zasadniczo zaburza relacje, w jakich gospodarka leśna powinna pozostawać z ochroną

² Propozycja przedstawiona także w monografii: Nowak S., Nowak A., Jermaczek A. 2013. Zagrożone chwasty polne Opolszczyzny i ich ochrona. Wyd. Klubu Przyrodników. Bazuje na naszych doświadczeniach we wdrażaniu kilku projektów czynnej ochrony tej grupy roślin.

przyrody. Jest to próba niemal całkowitego wyłączenia zarządzających lasami z odpowiedzialności za stan różnorodności florystycznej, w dodatku zrealizowana w sposób kuriozalny, który w niektórych przypadkach stanie się przedmiotem anegdot (np. zaproponowane w projekcie zwolnienie leśników z zakazu niszczenia i uszkodzania osobników i siedlisk morszczyń pęcherzykowatego).

Odstępstwo dla gospodarki leśnej jest racjonalne wobec przypadkowego niszczenia tych gatunków chronionych, które występują pospolicie (!) w lasach i nie są zagrożone przez czynności gospodarki leśnej, choć są narażone na uszkodzanie i niszczenie podczas realizacji czynności gospodarczych w lasach. Wnioskujemy, by do takich sytuacji zostało ono ograniczone.

Zasadne jest usunięcie z projektu tego odstępowania wobec: wszystkich gatunków nieleśnych. Dotyczy to np. gatunków wodnych – w tym: hildebrandii rzecznej, ramienicowatych, rozrózek, widłaka, morszczyń pęcherzykowatego, poryblinów, salwinii pływającej, brzeżycy jednokwiatowej, jeziorzy giętkiej, kotewki orzecha wodnego: nie ma żadnego powodu by umożliwić niszczenie tych gatunków i ich siedlisk w ramach gospodarki leśnej, a propozycja ta jest w ogóle kuriozalna. Podobnie, tego odstępowania nie należy stosować do gatunków torfowiskowych, łąkowych, naskalnych, wydmowych itp. Tylko tytułem przykładu: w projekcie zaproponowano bezsensownie zwolnienie z przestrzegania przez gospodarke leśną zakazów wobec np. brzeżycy jednokwiatowej, zmienki górskiej, mikołajka nadmorskiego, babki nadmorskiej, selerów wężłobadachowych, miłka wiosennego, soliroda zielnego, kosaćca bezlistnego, goryczuszki bałtyckiej, goryczuszki błotnej, centurii nadbrzeżnej, szachownicy kostkowej, ostnic, gnidosza królewskiego, pszeńca grzebieniastego, wężymordu stepowego, błotniska welnistego, mszaru krokiewkowatego i innych.

Natomiast spośród gatunków leśnych lub mogących wystąpić w lasach, odstępstwo to nie powinno dotyczyć:

- a) widłaka cyprysowatego, widłaka alpejskiego ani widłaka torfowego – pierwszy gatunek jest rzadki i zagrożony właśnie przez czynności gospodarczo-leśne, dwa pozostałe nie są związane z lasami;
- b) widłaka Isslera i widłaka Zeillera, ze względu na wysoką kategorię zagrożenia tych gatunków,
- c) sasanki (także sasanki łąkowej!), ze względu na silne zagrożenie wszystkich gatunków z tej grupy i szybki zanik stanowisk,
- d) ściśle chronionych gatunków mchów i wątrobowców leśnych, w szczególności epifitycznych i epiksylicznych: gatunki wzięte pod ochronę ścisłą są rzadkie, występują z reguły na pojedynczych drzewach i zachowanie wszystkich ich stanowisk i siedlisk jest kluczowe, a wycinanie lub usuwanie takich drzew w ramach gospodarki leśnej to główne zagrożenie.;
- e) dzwonka brodatego – rzadki, silnie zagrożony gatunek o ograniczonym zasięgu występowania;
- f) fiołka bagiennego – rzadki, silnie zagrożony gatunek o ograniczonym zasięgu występowania;
- g) goździka siniego – rzadki, silnie zagrożony gatunek o ograniczonym zasięgu występowania;
- h) ciemiernika czerwonego – rzadki, silnie zagrożony gatunek o ograniczonym zasięgu występowania;
- i) sasanki wiosennej – jeśli w ogóle występuje w Polsce, to skrajnie rzadka
- j) jęczynika zwyczajnego – gatunek wierny siedliskom, które powinny być wyłączone z leśnego użytkowania gospodarczego,
- k) maliny moroszkii – gatunek bardzo rzadki, w dodatku wierny siedliskom, które powinny być wyłączone z leśnego użytkowania gospodarczego,
- l) sosny błotnej - gatunek bardzo rzadki, w dodatku wierny siedliskom, które powinny być wyłączone z leśnego użytkowania gospodarczego,

- m) brzozy karłowatej – trzy znane stanowiska w Polsce, zupełnie kuriozalne jest zezwalanie na ich zniszczenie przez gospodarkę leśną,
- n) kłokoczki południowej – gatunek powinien być w lasach chroniony, a nie niszczone,
- o) wawrzyńka wilczelyko – ten rzadki gatunek powinien być w lasach chroniony, a nie niszczone,
- p) mieczyka dachówkowatego i pełnika europejskiego – jeżeli występują w lasach, to jako składnik unikatowych ekosystemów leśnych (światliste dąbrowy), które powinny być bezwzględnie chronione, a nie użytkowane,
- q) ciemiężycy białej – bardzo rzadki gatunek,
- r) pajęcznicy liliowatej – jeżeli występuje w lasach, to jako składnik unikatowych ciepłolubnych ekosystemów, które powinny być bezwzględnie chronione, a nie użytkowane,
- s) szczyrka zmiennej – bardzo rzadki gatunek,
- t) obrazków alpejskich i plamistych – na tyle rzadkie gatunki, że odstępstwo jest niezasadne,
- u) pierwiosnki omączonej i tłustosza pospolitego – rzadkie gatunki wapiennych torfowisk, gdyby wystąpiły w lasach to ich stanowiska powinny być bezwzględnie chronione - pierwiosnka omączona ma jedno znane stanowisko w Polsce, zupełnie kuriozalne jest zezwalanie na jego zniszczenie przez gospodarkę leśną
- v) jarząbu brekinii - ten rzadki gatunek powinien być w lasach chroniony, a nie niszczone,
- w) ściśle chronionych gatunków storczyków – są na tyle rzadkie i zagrożone, że wszystkie ich stanowiska w lasach powinny być pieczołowicie chronione, a nie niszczone – a projekt upoważniałby nawet leśników do zniszczenia gospodarka leśną sławnego, jedyne w Polsce, stanowiska i siedliska miodokwiatu krzyżowego w dolinie Rospudy,
- x) chamedafne północnej – kilka znanych stanowisk w Polsce, zupełnie kuriozalne jest zezwalanie na ich zniszczenie przez gospodarkę leśną,
- y) mącznicy lekarskiej – obserwuje się silny spadek liczby stanowisk, gospodarka leśna może się do tego przyczynić,
- z) arniki górskiej - obserwuje się silny spadek liczby stanowisk, gospodarka leśna może się do tego przyczynić,
- aa) wrzośca bagiennego - jeżeli występuje w lasach, to jako składnik unikatowych ekosystemów, które powinny być bezwzględnie chronione, a nie użytkowane,

Proponujemy, by w ogóle nie stosować (albo ograniczyć do naprawdę wyjątkowych sytuacji) tego odstępstwa w odniesieniu do gatunków wziętych pod ochronę ścisłą. Z samych kryteriów zastosowanych przy kwalifikacji do ochrony ścisłej wynika, że są to gatunki tak rzadkie i zagrożone, że zachowanie każdego pojedynczego stanowiska – także zabezpieczenie stanowisk w lasach przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej – jest ważne dla ochrony gatunku.

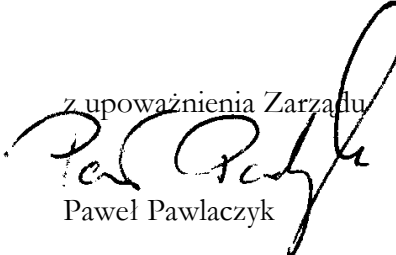
6. Sposoby pozyskiwania chronionych mchów, czosnku niedźwiedziego, kocanek piaskowych są zbyt liberalne. Pozostawiane powinno być zawsze co najmniej 70-80% populacji, a nie tylko 50%.
7. Uzasadnienie rozporządzenia powinno być uzupełnione o informacje:
 - a) jakie konkretnie gatunki i dlaczego (uzasadnienie dla każdego gatunku) proponuje się wyłączyć spod ochrony gatunkowej,
 - b) jakie konkretnie gatunki i dlaczego proponuje się przenieść z ochrony ścisłej pod częściową,
 - c) jakie nie chronione obecnie gatunki i dlaczego proponuje się objąć ochroną gatunkową z ochrony ścisłej pod częściową,

d) jakie uwagi eksperckie były wnoszone i w jaki sposób oraz dlaczego je uwzględniono lub nieuwzględniono.

Dopiero takie uzasadnienie umożliwiłoby pełne zrozumienie proponowanych zmian i ich ocenę. Sugerujemy, by po takim uzupełnieniu uzasadnienia poddać ponownie projekt konsultacjom społecznym. Ze względu na wagę sprawy, pożądane jest pełne zrozumienie zakresu proponowanych zmian przez botaników dysponujących wiedzą o rzeczywistym występowaniu, pospolitości i zagrożeniach poszczególnych gatunków, a obecna forma projektu bardzo utrudnia wychwycenie, co konkretnie ma być zmienione w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego.

8. Rozporządzenie w obecnej postaci nie realizuje zobowiązania z art. 14 ust 1b dyrektywy siedliskowej w zakresie roślin ujętych w załączniku IV dyrektywy, a nie występujących dziko w Polsce.

z poważaniem

z upoważnienia Zarządu

Paweł Pawlaczyk